

Dosarul nr. 1re-25/2023

1-19028347-01-1r/e-14022023

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

26 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Țurcan Anatolie și Talpă Boris,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 octombrie 2022, declarat de condamnatul Copăceanu Ion,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.08.2019 – 11.09.2019;

Instanța de recurs: 17.10.2019 – 10.12.2019;

Prima instanță: 18.12.2019 – 04.08.2020;

Instanța de recurs: 23.12.2020 – 27.01.2021;

Prima instanță: 17.02.2021 – 15.12.2021;

Instanța de recurs: 11.05.2022 – 11.10.2022;

Instanța de recurs în anulare: 14.02.2023 – 26.07.2023.

a c o n s t a t a t :

1. Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 11 septembrie 2019, a fost admisă plângerea condamnatului Copăceanu Ion, privind constatarea deținerii în condiții de detenție care afectează grav drepturile sale, fiindu-i reduse 296 zile din pedeapsa neexecutată și încasarea unor despăgubirii pecuniare în sumă de 400 lei, pentru 4 zile rămase de detenție.

2. Condamnatul a declarat recurs, solicitând casarea încheierii și adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie efectuat un calcul corect al zilelor ce urmează a-i fi reduse.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 decembrie 2019 a fost admis recursul declarat, casată integral încheierea primei instanțe, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

Instanța de recurs a indicat că, prima instanță nu a verificat complet și obiectiv toate circumstanțele cauzei.

4. Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 04 august 2020, a fost admisă plângerea condamnatului Copăceanu Ion, fiind constatată deținerea în condiții de detenție care afectează grav drepturile sale, fiindu-i redusă în total pedeapsa cu 1 213 zile și încasarea sumei de 800 lei pentru 8 zile de detenție rămase.

5. Reprezentantul Penitenciarului nr.3 Leova, Directorul adjunct, comisar principal de justiție, Ceban Andrei, a contestat cu recurs încheierea, solicitând casarea acesteia și

adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă plângerea condamnatului ca fiind neîntemeiată și depusă tardiv.

6. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 27 ianuarie 2021, a fost admis recursul declarat, casată integral încheierea din 04 august 2020, cu dispunerea rejudecării cauzei în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a constatat că, instanța de fond a adoptat o încheiere nefondată, examinând plângerea în lipsa materialelor confirmative asupra circumstanțelor cauzei, or, nefiind verificat termenul arestului preventiv și detenției în calitate de condamnat executat de către Copăceanu Ion, nu este posibilă soluționarea corectă a plângerii depuse.

7. Potrivit încheierii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 15 decembrie 2021, a fost admisă parțial plângerea condamnatului, fiind constatat că a fost deținut: - în perioada 02 decembrie 2016 – 13 mai 2019 și 08 iulie 2019 – 15 decembrie 2021, în Penitenciarul nr. 3 Leova; - în perioada 13 mai 2019 – 08 iulie 2019 în Penitenciarul nr.5 Cahul, contrar art.3 din CEDO și i-a fost redusă pedeapsa pentru perioada aflării în instituțiile penitenciare în calitate de condamnat de 2 471 zile, în condițiile art.art.473² – 473⁴ Cod de procedură penală, calculându-se două zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, în total cu 495 zile. În privința perioadei rămase de 5 zile, i s-a acordat cu titlu de despăgubire suma de 250 lei. Totodată, a fost respinsă plângerea condamnatului în partea referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, având calitatea de prevenit, ca fiind tardivă.

7.1. Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 15 decembrie 2021, a fost dispusă corectarea erorii materiale admise în partea dispozitivă a încheierii din 15 decembrie 2021, cu indicarea corectă: condamnatul a fost deținut în perioada 10 martie 2016 – 02 decembrie 2016, în Penitenciarul nr.13 Chișinău, 02 decembrie 2016 – 13 mai 2019 și 08 iulie 2019 – 15 decembrie 2021 în Penitenciarul nr.3 Leova, în perioada 13 mai 2019 – 08 iulie 2019 în Penitenciarul nr.5 Cahul, în condiții contrare art.3 din CEDO și pentru perioada aflării în instituțiile penitenciare în calitate de condamnat de 2 106 zile, în condițiile art.art.473² – 473⁴ Cod de procedură penală, calculându-se două zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, în total de 422 zile. În privința perioadei rămase de 2 zile, i s-a acordat cu titlu de despăgubire suma de 100 lei.

8. Condamnatul a declarat recurs, solicitând casarea încheierii și adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie recalculată perioada aflării în condiții precare de detenție în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Consideră că, încheierea primei instanțe este neîntemeiată, fiind calculat incorect termenul aflării sale în condiții precare de detenție. Totodată, este corectă reducerea pedepsei aplicată prin încheierea din 08.04.2020, prin care i-a fost redus termenul pedepsei cu 1 213 zile.

8.1. Reprezentantul Penitenciarului nr.3 Leova, Directorul, comisar principal de justiție, Barcari Vladimir, a contestat cu recurs încheierea, solicitând casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă plângerea condamnatului ca fiind neîntemeiată.

Recurentul a indicat că la examinarea plângerii condamnatului, instanța de fond a constatat existența condițiilor de detenție inumane și degradante reieșind din explicațiile participanților la proces, fiind omise materialele prezentate de reprezentantul instituției penitenciare.

Totodată, condamnatul nu a concretizat încălcările admise în privința lui, invocările privind deținerea în condiții precare de detenție având un caracter general. Mai mult, a fost demonstrat că pe parcursul deținerii condamnatului au fost respectate standardele minime de întreținere a condamnaților, care nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante.

9. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 octombrie 2022, a fost respins recursul declarat de Penitenciarul nr.3 Leova, a fost admis recursul condamnatului casată integral încheierea din 15 decembrie 2021, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care s-a constatat deținerea - în calitate de prevenit, contrar art.3 CEDO perioada 12 august 2015 - 10 martie 2016, în total 180 zile; - în calitate de condamnat, contrar art.3 CEDO perioada 11 martie 2016 - 15 decembrie 2021, în total 2 065 zile, fiindu-i redusă din pedeapsa neexecutată: - în calitate de prevenit (calculând 2 zile de reducere pentru 1 zi de detenție) – 360 zile; - în calitate de condamnat (calculând 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție) – 413 zile, iar, în total, i-a fost redusă pedeapsa cu 773 zile.

Instanța de recurs a constatat că administrația Penitenciarului nr.3 Leova nu a demonstrat prin probe că condamnatul nu s-a deținut în condiții precare de detenție.

În același timp, a fost stabilit că plângerea condamnatului se încadrează în prevederile art.473² - 473⁴ Cod de procedură penală, fiind dovedite afirmațiile lui privind condițiile inumane de detenție.

10. Condamnatul la 10 ianuarie 2023 a declarat recurs în anulare, solicitând casarea deciziei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie calculată perioada reducerii pedepsei în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Recurentul a invocat că instanța de recurs nu a ținut cont de toate argumentele menționate în plângere, iar prin încheierea judecătorului de instrucție din 04 august 2020 corect i-a fost redusă pedeapsa.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Hotărârea judecătorească irevocabilă, împiedică redeschiderea procesului penal cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

În conformitate cu art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art.401 alin.(1) pct.2) și 3) Cod de procedură penală și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art.455 alin.(2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art.453 Cod de procedură penală și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, se menționează că, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Potrivit art.456 alin.(1) coroborat cu art.432 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art.455 Cod de procedură penală.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală **în fond**, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – **adică calea apelului și recursului ordinar**.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată rezultă că, decizia instanței de recurs, adoptată în ordinea reglementată de art.art.469-471 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin.(1) art.452 Cod de procedură penală, ce poate fi contestată cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva acesteia este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

Așadar, având ca reper prevederile art.art.455 alin.(2) pct.7), 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu prevederile art.art.456, 432 alin.(1), (2) pct. 1), alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului în anular declarate de condamnatul Copăceanu Ion, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 octombrie 2022, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 26 iulie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris